

اختصار

۱۲۹۲

مطبوعه اداره خانه درخان والده دروازه
مخصوصه است

مکتوبی که برای درج کازت با اداره داده
شده و طبع نشود به صاحبش رد نخواهد شد
مکتوبی که اجرت پست آن داده نشده
است از جنب اداره قبول نخواهد شد

بیت سالیانه شصت مجیدیه سفید
شش ماه چهار مجیدیه سفید
یک نسخه ۴۰ پاره رایج است
اجرت پست سالیانه در دانه سه و برای
خارج شش مجیدیه سفید افزوده خواهد شد
غیر از روزهای جمعه و یکشنبه همه روزه
طبع و نشر خواهد شد

این کازت از مآدث کونکون و از سیاست و پروریک و از تجارت و علم و ادب و دیگر منافع عمومی سخن خواهد گفت هرگز مواد مفیده عامه بجا قبول و طبع خواهد شد
از اماناتی که در ضمن حوادث نوشته شود به سطرده خودش و از امانات عادی به سطرده خودش اخذ خواهد شد

پرنس بسمارك بخانه ایشان تشریف برده و ایشانرا
تبریک و تهنیت گفته اند .

(فرانسه)

پاریس ۱ آوریل

چند نفر از صرافان فرانسه جمعیتی کرده و وجه لازم را
برای ایفای قسط کویون آوریل مستقرضات خدیویت
مصر بهرا اعطا کرده اند .

انگلین

لندن ۱ آوریل

کازتها می نویسند خدیویت جلیله مصریه
استعراض تازه خواهند کرد .

(روترها)

اتریش - مجارستان

وین ۱ آوریل

سندت روم ابلی ۲۰ فلورین ۱۰ سانیتم
لیرای عثمانی ۱۰ » ۴۸ »
لیرای فرانسه ۰۹ » ۲۸ »

امروز در بورس داد و ستد زیاد بود . فیات
اسهام کی ترقی کرد .

قرصه نخستین (قرید لوزه) بقسم ۳۱۳۶
نمر ۵۵ و دوم بقسم ۳۱۳۶ نمر ۶۴ موافق
بیرون آمد و کلای مجارستان که اکنون دروین
هستند چند مجلس با وزرای اتریش در باب تعرفه های
کرک ملاقات نموده اند .

(المان)

برلین ۱ آوریل

در خصوص خرید شدن راههای آهن المان
از جانب امپراتوری شوراهای ملت باویر و ساکس
و ویتنبرغ مخالفت می نمایند .

(فرانسه)

پاریس ۱ آوریل

اسهام عمومی ۱۶ فروش ۳۰ سانیتم
سندت روم ابلی ۴۵ فرانک ۷۱ »

پرویز و مانند آنها همیشه ماها را تعجب می آورد .
اکنون يك بانک پاریس اینقدر نخواه را مالک
است . که میکسید هیچ وقتی پادشاهان ایران
اینقدر در خزانه هاسیم و زرنداشته اند چه پادشاهان
مدی و چه کیاسره و چه دیگران .

واژ این قرار است کار علوم و فنون و صنایع . که
باید همه اینها را برتری دهیم و بتوانیم خود را از
احتیاج بدیگری حفظ کرده و مالک ملت و وطن
داری خود مان باشیم .

و همچنین است امور نظامی و قوت حربه و کار
های پولیتیکی و غیر ذلک که همه اینها را ناچار باید به
نسبت حال همسایه داشته باشیم . و کرته وقتی
خبر خواهیم شد که کار از کار گذشته است و پشیمانی
هم سودی نمیدهد .

(خبرهای تلگرافی)

انگلین

لندن ۱ آوریل

رابورت مسبو کیو بمجلس پارلمنت داده شد .

علیا حضرت ملکه انگلیس ۲۱ ماه مارس بلندن
مراجعت خواهند نمود .

(مصر قاهره)

جناب اوف ولس از اسکندر به سمت انگلستان
حرکت کردند .

اتریش - مجارستان

وین ۱ آوریل

وکلای مجارستان یوین آمده اند . و در باب
مطالب و مناسبات در میان اتریش و مجارستان با وزرای
اتریش در گفتگو و مذاکره میباشند .

(المان)

برلین ۱ آوریل

علیه حضرت امپراتور و پرنس ولیعهد در روز تولد

درین نقطه لازم است البته دولت را تکلیف زیاده تر
می شود . خاصه در صورتیکه اصلاح حال اهل ملک
و اندیشه مال کار از جهت تکلیف معنوی نیز اهمیت
و لزوم داشته باشد .

در ممالک محروسه عثمانیه این همه اهل مذاهب و ادیان
مختلفه هستند که حالات آنها معلوم و مال موقع
اسلامبول هم معین است خیالات اهل اورپ و رانیز
در حق دولت علیه عثمانیه می بینیم خصوصاً در این
اواخر که فراغتی از کارهای خودشان داشته و موازنه
سابقه بهم خورده و کسی تکلیف آینده خود را نیز
نمی تواند معین کند .

لاجرم اساس تمامی انتظامات ملکیه بسته بانتظام
حال سکته آن ملک است . و این انتظام حال
ممکن نتواند بود مگر بحسن آمیزش اجزای ملک .
و امتزاج صنوف تبعه و اهالی . تا آنکه از این
آمیزش ایشان يك کیفیت ثابو به حاصل شده .
در مقام نگاهداری وطن اختلاف آیین و مذهب را
ملاحظه نکرده . یکدل و یک زبان در نگاهداری
و آبادی وطن کوشند . و کرته با این همه حالات
ناکوار که اطراف را فرا گرفته است تاجیهات
اختلاف و تنافر از میان برداشته نشود . و ائتلاف
و تعارف واقعی در دلها ثابت نگردد . کار وطن
و وطن داری باشکال خواهد کشید و رسانیدن آبادی
ملک و مملکت بدرجه که مقصود است آسان نتواند
بود .

وقت اقتضائی دارد . سبیل ترقیات اورپ
و استعداداتی که برای آنها از هر جهتی حاصل
شده است باید تا ممالک شرقیه مناسبت پیدا نماید
همان طوری که آنها جعب ممالک خودشان را آباد
کرده جای خالی در ملک نگذاشته اند ما هم باید
بهمان طوره مقدمات زراعت ترتیب کنیم اوصاف
تجارت و صرافانی را هم با آن درجه برسانیم که ایشان
رسانیده اند .

می نویسند در خزانهای پادشاهان ایران هیچ وقتی
بقدریکه امروز در بانک فرانسه پول نقد و سیم
و زر موجود است نبود . حال آنکه شاییدن تفصیل
خزانهای ایران و آن کنجهای هشتگانه خسرو

تربیت ملت به همة ارکان دولت است

مخزن از تربیت انسانها بود و سرمشق و نمونهای
تربیت بدیهی است که راه تربیت و سبک
و اسلوب ادب آموزی در هر ملک و ملتی
با اختلاف است . و کلیه اطوار و آداب بزرگان
و رؤسای اقوام سرمشق عمومی برای آحاد ناس
و افراد ملت است . همچنانکه آداب و اطوار پدر
و مادر سرمشق اطفال و فرزندان است . دولت
و ارکان دولت به هیئت اجتماعیه پدر و مادر ملت
و ابائی وطن است .

وطن تهناتك و آب و خاک نیست . وطن انسانی است
تام الخلقه و اعضای ریشه آن انسان که حافظ حیات
و زنده گانی او است . هیئت مجموعه دولت و ارکان
و امای دولت است و بدیهی است که اعضای دیگر
همه تابع اعضای ریشه میباشند . و زنده گی و حرکت
و سکون آنها بسته بوجود اعضای ریشه است .
در اینجا هر قدر بزرگان ملت و ارکان دولت استقامت
و آثار اخلاق حسنه و آداب محمود را از خودشان
و از حواشی و بستگان خود ظاهر نمایند . ترقی
حال و تحسین اخلاق و آداب اهل ملت و وطن
بهمان درجه بالا رفته معنی مناسب اجزای وطن
بطور مقصود حاصل گردد .

تکی و بدی حالات و اطوار بزرگان و رؤسا . میزان
يك بختی و بد بختی ملت است . استقامت و اعوجاج
نهایت ارکان و اعیان اساس آبادی و خرابی وطن است .
چشم همه ملت را اطوار بزرگان است کوشش تمامی
اهالی با و ازهای ایشان است .

از این گذشته هر گونه تربیتی که در تربیت عموم ملت
از بزرگ و کوچک داده شود . باز بسته به تدابیر
صائبانه ارکان دولت است . همچنانکه پدر فرزندان
خود را مطلق العنان نگذاشته و آتی از انتظام وضع
تربیت آنها غافل نیستند دولت نیز به همین طور
اسباب تربیت را باید در اطراف مملکت مهیا دارد
و خود نظارت این مکتب مقدس را نماید .

این مطلب بطور عموم معلوم است و خصوصیات
آن بسته باقتضای حال ملک و مملکت و وضع مناسبات
اهالی است . ولی درجانی که بیجهت چند دقت

انتخاب بعضی اعضاها که هواخواهان قرالیت هستند از جانب شورای ملت تصدیق نشده است .

(انگلیس)

لندن ۱ آوریل

اسهام عمومی ۱۶ فروش ۲۰ باره

(پوربائو)

(اخبار داخله)

توجهات

ر یاست مجلس رسومات بسعداً سلطان افندی رئیس سابق اداره اورمان (جنگل) .

ر یاست اداره اورمان سعادتماب متیرافندی رئیس سابق مجلس رسومات .

نظارت انحصار دخان بر تآب سلیمان بك ناظر سابق رسومات طوته .

نظارت رسومات سلاتيك بر تآب حانفخلیل افندی ناظر سابق انحصار دخان .

اعضای مجلس رسومات باصنّف تآبری رتبه تآبه بر تآب صادق بك مأمور تحقیق سابق اداره انحصار توجه فرموده شده است .

جناب جلالآب میرزا محمد حسین دبیر الملک که از بزرگان رجال و وزرای دولت علیه ایران است . و سال گذشته عازم مکه معظمه شده بودند . پس از ایامی فریضه حجه الاسلام وزارت آستان مقدس حضرت رسالت پناه و آئمه طاهرين عليه و عليهم الصلوٰه والسلام . از مدینه منوره درجل مصری بفاخره واز آنجا باسلامبول عزیمت نموده و امروز باو بورمتری (لوئید) وارد و در سفارت خانه علیه ایران بهمانی پذیرائی شده اند .

موافق تلگرافی که روز پنجشنبه گذشته باسلامبول رسیده است . ملاقات جنابان مختار پاشا و علی پاشا با برون رودیج و پنا تلّمه واسه افندی نتایج خوب بخشیده . بقدر بانصد نفر هم از اهل هرزکون بوطنهای خودشان برگشته و جعی نیز آماده برگشتی بوده اند .

بوجب تلگرافی که در ۲۱ ماه مارث رومی از ولایت بوست به مقام عالی وکالت پناهی آمده است پنج و شش هزار نفر از اهل شورش در سمت بنا لوقه و بهک بنا کهان اجتماع کرده و یکی دوروز است مشغول جنگ باصا کر شاهانه و افراد دیرینه هستند .

از قرار مذکور خزینه جلیله مالیه در این دوسه روز معاش دوماهه بهر کدام از مأمورین را ایضا خواهند فرمود .

تو بی را که مسیو کروب بطور هدیه بنام اعلیحضرت پادشاهی فرستاده است باسلامبول رسیده و با اسباب و ملزومات آن در تویشانه عامه بیرون خواهند آورد .

جناب میرهزی البوت سفیر کبیر انگلیس از مسیو کوئت (محیی) معلم دسته طلومه (این دسته برای خاموش کردن حریق است) خواهش نمود که يك خط تلگرافی در میان مرکز دسته مذکور و سفارتخانه دولت انگلیس ترتیب نماید .

روز یکشنبه وقت صبح يك نفر نان فروش را در حوالی (اوق میدانی) کشته اند هنوز قاتل معلوم نشده است . مأمورین در جستجوی او بوده اند .

(حالت مالیات مصر)

جناب مستطاب افیم خدیوی وضع مالیات مصر را میخواهند اصلاح نمایند . و از این جهت خواهش از دولتهای انگلیس و فرانسه و ایتالیا نمودند هر کدامی یک نفر کومیسر برای بانک تازه تعیین نمایند که در راه انداختن کار مراقب بوده و معاملات جاریه را در نظر مقابله و تقبیل داشته باشند . جناب مسیو دیسیرائی رئیس وزرای انگلستان این خواهش جناب خدیوی را قبول نکرده اند .

مداخله کردن در خصوصات داخلیه يك دولت کار سهل نیست . بعلم اینکه به سبب این مداخله يك تکلیف و مسؤولیت بزرگی را باید در عهده خود بگیرد خصوصاً در حالتیکه نمیداند این مداخله نتیجه خوب خواهد داد یا بد .

منظور از تشکیل بانک مذکور این است . که چهار صد میلیون لیرای انگلیس برای خدیویت جلیله تدارک کرده شود . و دیون دائره خدیوی را راه بیندازد . و چون در حالت حاضر جناب خدیو خودشان نمیتوانند استقراض بکنند . این است که خواهش دارند کسی از خارج باشد و از برای ایشان استقراض نماید .

حق تحصیل مالیات و مداخله مصر بآن بانک حواله خواهد شد . و از این مداخله فائض مستقرضات داده شده و مقرر خواهد بود که دیگر استقراضی کرده نشود .

اگر این کار نتیجه پذیر بشود حالت مالیات مصر بسیار خوب خواهد شد .

ولی درجه قدرت و اختیار کومیسرها تا گنجی خواهد شد ؟ و از برای حرکات ایشان حکومت خودشان مسئول خواهند بود یا نه ؟ جای نازك مطلب اینجا است .

باعتماد ما از این جهت است دولت انگلیس میخواهد خدیویت را قبول نهاده اوده است .

اگر دول اورپ میخواهند بامر مالیات مصر مداخله نمایند . باید جناب خدیوی اذن بدهند همه واردات که از برای تأدیه کومپونا لازم است از جانب مأمورین سه دولت تحصیل بشود بطوری که ممکن نشود مبالغ مذکوره بجای دیگر صرف کرده شود .

(پوست خانه و مطبوعات محلیه)

امروز در نظر داشتیم شرحی در خصوص پوستهای عمالک محروسه عثمانیه و شکایتی که در ایذاب باید بشود بنویسیم . و یکت خانه را در این میدان قدری سردهیم . چون کازت صباح تقدیم برماچنه بود مناسب دیدیم بیک ترجمه مندرجات آنرا نقل کرده حق تقدیم او را نیز در ایذاب رعایت و در آن ضمن مطالعات خود را بیان نماییم .

لزم و منافع پوست را لازم نیست بشماریم ولی نباید فراموش کرد که هر قدر منافع پوست بیش است بهمان نسبت تکالیف آن هم سنگین است .

کار و خدمتی که پوست برای مردم باید بکنند عبارت از وچیز است (سهوات) و (امنیت)

اگر چنانچه تقیل کردن يك کاغذ یا چیز دیگر ارجایی بجای دیگر بواسطه مسافرتین آدمهای مخصوص آسانتر از پوست باشد . و با آنکه در پوست مفتنه کم شدن و ترسیدن بصاحبش بوده باشد . از پوست چه فائده متصور تواند شد ؟ کسی که اطمینان به پوست کرده يك کاغذ عده لازم با امانت قیمتی رامیدهد . پوست هم در عهده دارد که در مقابل این اطمینان آنچه را با وسیره شده بی عیب و نقص بصاحبش برساند .

مقصود ما از این مقدمه عمومیه این است که نقل کلام پوست خودمان بکنیم . با وجود نظارت جناب باور پاشا ناظر تلگرافی و پوست باید امید وار باشیم باینکه از بین مساعی و اهتمامات ایشان امر اصلاح و وسعت این دوشعبه عده را نقص و ناتمامی نخواهد ماند . و ظهور نتایج اقدامات مؤثره ایشان را منتظر هستیم . ولی چون بعضی قاعده هاییکه باعث اشکال برای مردم است . پرداخته شدن آنها از میان لازم است لهذا در ایجاب یاد آوری را مناسب دیدیم .

(اولاً) بموجب قرارای که از چندین باینطرف

کذاشته شده است کاغذی که پیوست میبود باید پاکت و ظرفی آن باز بوده و از جانب مأمورین پوست رسیدگی شده بعد از آن به بندند و بفرستند بجهت اینکه مبادا در میان آن کاغذ يك کاغذ دیگری بوده باشد . حال آنکه این قاعده بجهت چند باعث اشکال میگردد . کسی که میخواهد کاغذی بواسطه آدم خود پوست خانه بفرستد اگر اعتماد نکند که کاغذ را سر باز بدهد چه بکند ؟ خود به پوست خانه برود ؟ اگر مأمور یا میریض باشد تکلیف او چیست ؟ گذاشته از این بعضی کاغذ ها هست که بجهت رسیدن بصاحبش لازم است در تلو پاکت دیگری برود . مثلاً کاغذی است که در ولایت مناسرت در بی از محلات برسد . و فلان آدم باید برسد . اگر جداگانه داده شود پوست آنرا چگونه میرساند . در این صورت هرگاه آن کاغذ در طی کاغذ دیگری که در ولایت و محلات است و صاحب کاغذ او را می شناسد فرستاده نشود ممکن نیست آن کاغذ بصاحبش برسد .

بهمین ملاحظات و اشکالات است که فرستادن کاغذ بواسطه مسافرتین و در صورت لزوم با آدم مخصوص آسانتر و خاطر جعتر از پوست می باشند .

لکن پوست خانه این یکی راهی نمی گذارد . با اینکه تراز و هست . و وزن کردن کاغذ هم ممکن است . و می توان اجرت پوست را مثل پوست خانهای دیگر به نسبت سنگینی وزن کاغذ ها قرار داد . باینگونه بعد دوشماره اجرت گرفتن و باعث اینهمه زحمت و اشکال شدن بانفاد مالانم نیست .

(ثانیاً) در خصوص کازتیا نیز قرار کار بعدد گذاشته شده است . از یک کازتی که بقدر يك چادر شب است و ده درهم وزن آنست ده باره (يك شاهی ایران) گرفته می شود و از این کازت کوچک ماهم ده باره دریافت می شود . حال آنکه اصلاده باره برای يك کازت زیاد است .

قیمت سه ماهه کازت ماسه چاریك مجیدی سفید است . بعلاوه اجرت پوست پنج چاریك مجیدی که بگیریم و در سه ماه بیست و دو فروش و نیم صاغ یعنی چهار چاریك و نیم اجرت پیوست بهمیم سه ماهه کازت مارا صد باره می ماند . مادر اغور خدمت بمعارف این جان فشانی و نیز برخود هموار توانیم کرد . ولی در حالتیکه کازت خودمان را که بواسطه پوستهای نسه و فرانسه و مصری فرستیم هر کدامی را دو باره و نیم میدهم . برای جاهایی که بجز پوست عثمانی نیست باید همه پول آونه را پیوست خانه داده و کازت را بجا نافرستاده باشیم این یکی راه نظارت علیه پوست البته راضی نخواهند بود .

مانعی کویم يك نظام و قرار مخصوص بگذاشته شود . ولی اگر از روی شماره اجرت گرفته نشده و به نسبت وزن قرارای داده آید . قاعده اصلاح است .

مساوات رعایت کرده ش کازت خودمان اجرت پوست

(ثالثاً) بملاحظه از کاغذ دادن پیوسته را ب کرك جیب و بقل مسافرین حال آنکه هرگاه فی این باینه کاغذی را که می و نتواند بواسطه هست ناچار پیوست نمه خواه

در اینصورت اگر با هم در یکمه خودماندی پول از جیب او سهل است اکنون از این دوشقی بدانیم ؟

فی الواقع بجهت حفظ حال منافع آن در ضمن منفعت خصوصیه را جائز دانست قاعده دادن کاغذها بیو داشت . لکن این دره خارجه بکلی از میان برداش سمیت تعمیم داده شود .

پس از آنکه جناب ناظر و قرار پوست خانه را باد نامها منعقد کردند آنوقت افزوده . و این گونه قوای نمی ماند و بهمت ایشان عثمانی مانند پوستهای در عیالیه امید واریم این اش مشارالیه از میان برداش

(مطالعه)

تفصیل مکتوب و کاغذ ها کاغذها باید سر باز پیوست را بر آن مترع می سازد ظاهر کرده است . راست است گذاشته شده و چند معوقه و قوفی شده و الاذن منای تفرقه آزاد را سالنامه ام و عمل هم بد آنگونه مجری

در فقره کازت هم کو با آن و منای عمل را بشماره فقره ۱۶ غرام وزن دارد پنج غرای ده . و بالا از آن

اگر چنانچه در عمل این طو اتفاق بیفتد . خارج از رسمیه میباشد . و جای این یکی را میتوان گفت که اصلاح است .

مساوات رعایت کرده شده ما هم بقدر حجم و وزن کازت خودمان اجرت پوست می دهیم .

(ناتنا) ملاحظه زیاد کردن مداخل پوست کاغذ دادن پوست را باور اجبار شده و کاشتن کمرک جیب و بغل مسافری را جستجوی کنند .

حال آنکه هرگاه فی المثل يك فعله فقیری از اهل یانیه کاغذی را که می خواهد بخانه اش بفرستد و نتواند بواسطه همسفرهای خود ارسال دارد ناچار پوست نمه خواهد داد .

در اینصورت اگر با همسفری میفرستادی پول او در کسبه خود مانی . حال که پوست میدهد پول از جیب او سهل است از ملک هم بیرون میرود . اکنون از این دوشق کدام یکی را بچ باید بدانیم ؟

فی الواقع بجهت حفظ حالت پوست و ملاحظه منافع آن در ضمن منفعت عمومی ممکن است مضرت خصوصیه را جز دانست . و بدین جهت میتوان قاعده دادن کاغذها پوست را در تحت اجبار و اکره داشت . لکن این در صورتی است که پوستهای خارجه بکلی از میان برداشته شده پوست عثمانی را سمع تعجب داده شود .

پس از آنکه جناب ناظر باشا باور و عزیمت نموده و قرار پوست خانه را با دولتهای خارج داده مقابله نامها منعقد کردند آنوقت مداخل بان نسبت افزوده . و این گونه قواعد مشکه را هم احتیاجی نمی ماند و بهمت ایشان طوری می شود که پوست عثمانی مانند پوستهای دول سائره میباشد . ولی عجله امید و ارم این اشکالات بهمت بندگان جناب مشارالیه از میان برداشته شود .

(صباح)

(مطالعه اختر)

تفصیل مکتوب و کاغذها را که (صباح) می نویسد کاغذها باید مرابز پوست خانه بود و اینهمه اشکالات را بر آن متفرع می سازد ظاهرا در این مطلب اشتباهی کرده است . راست است یکوقت این نظامنامه گذاشته شده و جندی معمول گردید ولی در نانی بکلی موقوف شده و اذن مبنای آن بوزن است . چنانکه تعرفه آنرا در سالنامه امسال نیز مصرحاً نوشته اند و عمل هم بد آنگونه مجری است .

در قفیه کازت هم گویا آنطور نیست که بسط داده و مبنای علرا بشماره فیهید است تعرفه کازتی که ۱۶ غرام وزن دارد پنج بان اجرت آن است . و سی غرامی ده . و بالاتر از آن بیست پاره است .

اگر چنانچه در عمل این طور نکند و افراط و تفریط اتفاق بیفتد . خارج از مدلول نظامنامه و تعرفه رنجیه میباشد . و جای سخن در آن نیست . ولی این یکی را میتوان گفت که این تعرفه خود نیز محتاج اصلاح است .

وساير بات (صباح) که بعضی را باجلال و بعضی دیگر را واضحتر نوشته است همه موافق حال است و شایسته تصدیق است و نظارت پوست هم ملغی بهمه نقص و ناسای آن هستند . و بدین ملاحظه است که جناب باشا یشار الیه بنیال نظم کلیه کار عزیمت او را بر پیش نهاد خویش نموده اند . ولی سخن درین است که بدر حال این تصورات چاره نمی کند .

آنچه بطور اجمال اکنون را توقع از نظارت مشار الیه می توان نمود اینست . که طوری نباید بهمت ایشان پوستها طرف امنیت مردم باشد و آنچه از مکتوب و غیر ذلک داده می شود بی تسامح بصا حبش رسد .

جیب و بغل مردم را بجهت کاغذ کشتن از کارهای بی قاعده و ناگوار است . و آنکه بی این طور جلو کار گرفته نمی شود . کار را باید طوری گرفت که مردم بغل و خشنودی کاغذها را پوست بدهند .

والحاصل این يك نقطه مهمه است که پوست باید طرف اطمینان مردم باشد . دیگر آنکه در خصوص کازتها حقیقه این فیثات اگر تبدیل و اصلاح بشود باعتقاد ما هم تفاوتی در ایراد و مداخل نمی کنند .

و هم برای نشر معارف اسباب سهولت گردد . نسخه های اختر را که بجایهای دور قفقازیه میفرستیم از اینجا تا قفقاز يك نسخه را هفت باره اجرت پوست داده می شود در خود اسلامبول به بشکطاش و حصار که میفرستیم باره باید داده شود . کازت صباح این فقره را میبایستی ملغی بشود که اگر کازت خود را بخواد پوست شهر بفرستد چیزی هم باید دستی بدهد بهمت اینکه برای رساندن آنها بمرکزهای پوستهای شهر هم آدمی لازم دارد که آن آدم نیز معاشی می خواهد .

(خبر اسف آمیز)

جندی پیش از این رخصت و شکستن واپور جواد نام که از بندر جده جی از حجاج را برداشته عازم بندرهای ایران و بصره بوده است شرحی نوشته و وعده کرده بودیم تمام مطلب را از روی نوشته های ثانوی بنویسیم .

اخبار نویس جده مینویسد . واپور جواد نام که در ۲۵ ذی حجه ۱۲۹۲ از بندر جده حرکت کرده و راه را کم نموده در سی فرسخی بشعب زده و دویقه شده است . نیمه غرق شده و نیمه دیگر در زوی شیب مانده است . حاجبها کاپتا را بتون شکسته واپور بسته . و چند نفر از اهل ایران در روی تخته پاره و فلکه واپور جان بدر میبرند . که یکی حاجی اسماعیل نام فروزینی بوده و بجهت رسیده و خبر را شایع می کند . از جانب والیکری و کار پرداز دولت علیه ایران و ریاست لشکر کاه سه کشتی و آذوقه و آب می فرستند به (لیت) که

از راه دریاجهل بهشت فرسخ راه است . و دریایی است که واپور و کشتی بزرگتر با نجاتی تواند برود . در آنجا تحقیقات لازمه بعمل آورده شده و شاید اندک در حوالی (تونقونه) این کار اتفاق افتاده است که در یست و چهار فرسخی حیده بن واقع است . می بیند بقدر نیم زری از کلهای کشتی پیدا است . کالین هم بهمان طور بجو دکل بسته مانده است .

در آنجا چند شب می ماند و غواصیهایی اندازند و قدری از اموال را باجری وجه نقد بیرون آورده بجهت میروسانند هنوز از آن چند نفر که در روی تخته پاره رفته اند تفصیلی معلوم نشده است . مگر اینکه پنج و شش نفری از آنها بجهت رسیده اند و همراهان حاجی اسماعیل که در فلکه بودند یکی یکی تلف شده بوده و تنها او مانده بوده است . وانشاء که کافی که مرک ایشان را دریافته است حکم خود نقد و قلع اجره علیاه . در حق ایشان جاری خواهد کردید .

(بلیه نادانی)

بناسبت این سخن از نامی حالات عامه و نارسایی ادراکات آنها چند کلمه در اینجا اشار نمایم که از برای آینده افلا عبرت بگیریم . معلوم است در میان این کومپانیایی که در این دریاها کاری کنند امروز کومپانی (لوئید) از هر جهتی امتیاز و رجحان دارد . چه از جهت مهارت کاپیتانها . و چه از بابیت و وسعت و خوبی و فشنکی واپورها . و چه در انسانیت و مردم داری علیه جات و اموالین کومپانی و واپورها . و اعتقاد داریم اکثر تجار و اهل ایران که اطلاع از این کارها دارند این سخنان را همه تصدیق می کنند .

باین ملاحظه و بجهت تسهیلات و تفاوتهایی که در تول و نرخ و غیر آن از جانب کومپانی بموجب نوشته بنوسط سفارت علیه ایران در خصوص حاجبها قرار داده شد . سال گذشته در موسم حرکت حاجبها از اطراف بامر جناب فقامت نصاب معین الملک وزیر مختار بعضی جاهای لازم نوشتند که حاجبها واپورها (لوئید) را بر سارین اختیار کنند . و در اسلامبول هم مردم اطلاع دادند بهمت اینکه این قدر تفاوت و همراهی را در حق حجاج قرار می دهد و تاحال همه از آنها خشنود و ممنون هستند .

در این بین حاجبها آمدند و شخصی از تبریز که دلال زاده بود و تدبیر را از قروح بولداری میدانست . بتمام تخلف و خود را بی از این قرارداد غیر رسمی برآمد و جی هم رفیق اوشدند تا آنکه اعلان کرده شد که هر کسی با اختیار خودش است و کار اجبار در میان نیست .

از قراریکه مذکور می شود نیز این شخص در جده باعث سوار شدن خود و همراهانش کشتی (جواد) نام ایرانی که در تحت حایت بیق انگلیس بوده است گردیده است !

خلاصه مقصود از این تفصیل تو بیخ نیست و خدا کند آن مرد از نجات یافتگان باشد . لکن سخن در اینست که عالمه ناس همچنان می دانند که بعقول ناقصه خود شان همه چیز را دریافت توانند کرد . و نمی دانند علم دریامد خیلی بعلم دلالی ندارد شعب چه چیز است و کشتی و علم کشتی را بی چیست بشخص تنهایی شود .

راست است در دریاها طوفان می شود و اتفاقات می افتد همچنانکه در خشکیها هم صدمات واقع می گردد . و اینها از قضایای اتفاقیه و خارج از مطلب است . ولی ناشی بودن کاپتا تا مهارت ویر کاری تفاوت عظیم دارد . و راه را باید بقاعده رفت اگر اتفاقی پیشد افلا مردم ملامت نکنند و تکیوند که اگر از بیراهه نمیرفت گرفتار بلیه نمی گردید بالجملة اتفاقات جهان عبرت آمیز است .

(رشوت خواری و زاری یونان)

بیشتر در خصوص محاکمه و زاری دولت یونان متفرقا اطلاع داده شده بود . این دفعه نطقی را که مدعی عمومی دولتی در مجلس محکمه بیان کرده است در ضمن کازت وین دیده و ترجمه آن را مناسب دانستیم .

برای ملتها وقتی شده است که وضع اخلاق عمومی آتچنان گردیده است که جان و حیات ملت را موجب دهشت و نومیدی شده و کسانیکه امر محافظه حقوق عمومی بعهده ایشان محول بوده است بحکم طمع و شره خود شان اخلاق ملتی را پایمال کرده اند .

ولی ملتها این سوء اخلاق را قبول نموده پدران آن زشتی خوی را مورد کفر و مجازات کرده اند . که آن پدران زشتی خوی و زاری دولت بوده اند . از کلیس و فرانسه این حادث را در حالت خود شان دیده اند در انگلیس بقدر شصت کس از وزرا متهم شده و حکم در حق آنها صادر و جاری گردیده است فرانسه نیز همچنان بود .

در وطن ما چند نفر از وزرا قوانین و نظامات ملتی را پایمال کرده مأموریتهای روحانی را بپول فروخته اند .

وزرای پیش ما رشوت خواری متهم گردیده اند . ولی رشوت خواری چیست ؟

(جیبر و) نام حکیم که از معارف حکمای روم است گفت از برای يك مأموریت بی ترک از رشوت خواری نیست که باعث بی نایوسی او گردد . بهمت اینکه رشوت گرفتن خود را فروختن است . رشوت گرفتن خیانت کردن بوظیفه است . رشوت گرفتن خیانت بملت است . چه وظیفه را که ملت اعتماد کرده و درست آنها گذاشته است بپوله فروخته اند ؟

در یونانستان قدیم جمهوریت آتن مأموری که رشوت می گرفته است حکم بقتل او داده و او را می کشتند و نام کسانی را که رشوت می داده اند در يك ستونی که در میان شهر بوده است (بی عار) می نوشتند .

سوء اخلاق عمومی که در میان يك ملت ظاهر گردید آن ملت را موجب خرابی گردد و شواهد این سخن در تاریخهای منتهای قدیم موجود است .

بنابر این وزرای پیش کنهکارند . وطن از شما خواهش می کند حکم به کنهکاری آنها بدهید . چون چنان کنید و آنها محکوم بشوند . قوانین و نظامات و ملیه را رعایت کرده . و آشکار خواهید نمود که در وطن ما در نظر کاه احکام نظامات چله اهل وطن یکسان هستند .

ترجمه کاغذیت که جناب مسیو (ویر) والی بوئم (در داخله اتریش است) در باب دخول اسلحه بصرستان بکوما ندان عساکر مضطبه نوشته است .

مسیو کاپتن بموجب خبری که بما رسیده است حکومت صربستان شصت هزار تفنگ سوزن دار در برلین خریده است . و این اسلحه را با ملزومات سائر آنها میخواهند از خاک اتریش بصرستان بکوزانند . بموجب امر جناب وزیر داخله که بتاريخ ۱۲ ماه مارس ۱۸۸۸ بمای رسیده است بشما آگاهی میدهم . که کذا ندین این آلات جنگ از خاک اتریش ممنوع است و اگر کسی خواسته باشد این اسلحه را بنهائی از خاک اتریش بکوزاند اسلحه مذکوره در داخله خاک ما باید ضبط بشود . و آنهایی که مباشرت بکوزاند آن باشد باید گرفتار شده بموجب قانون بکیفر مجازات خودشان برسند .

سواد امر نامه که در اینخصوص از وزارت مالیات بمأمورین رسومات فرستاده شده است در طی مراسله بشما میفرستم و خواهش میکنم آنچه از کارها و حرکات بنهائی در اینخصوص اطلاع حاصل میکنید بمن بیان نمایند .

از براغ ۱۵ مارس سنه ۱۸۷۶ امضا (ویر)

در سالهای ۱۸۴۸ و ۱۸۶۴ میلادی در میان دولت دانیارک و آلمان جنگها شده و جنگهای مذکور مودی بغلوبی دانیارک گردیده است . این اوقات قرال دانیارک بعضی نشانهها که علامت جنگهای مذکور است ساخته است . و اینقره در نزد ایدماتوری آلمان بناخوشنودی حل بر بعضی معانی کرده شده که این نشانهها بعد از جنگ چران ساخته و اکنون که بیست و هشت سال و دوازده سال از آن جنگها گذشته است ساخته می شود . و این مطلب را حل بر اظهار دشمنی اهل دانیارک در حق آلمانها نموده اند .

کازت (فونستوسبول) که از کازتهای فرانسه است در اینباب حدس مخصوص خود را بیان میکند . که آلمانها میخواهند کسی را که سبلی زده اند درد آن سبلی را زود فراموش بکنند . و کسانی که کونک میزنند بلا فاصله میگویند با حالا بهم برادر بشویم حال آنکه این زبان شیرین تلخی آن سبلی و کونک را نمیتواند از خاطر محو کند .

اکنجی نام کازت بادکوبه قفقازیه می نویسد این اوقات در تبریز دیوانخانه سود کذاشته خواهد شد . و ریاست آن با جناب فضائل ماب میرزا محمد رفیع نظام العلاء بوده و اعضا مقرب الحاقان میرزا یوسف خان و عالیجنابان حاجی میر محمد حسین ناظم البحار و حاجی شیخ جعفر خواهند بود .

این خبر را کازت مذکور بامضای علی اکبر ایلچی زاده درج کرده است . ولی تعجب است از صاحب امضا که نفهمیده چیز را می نویسد و امضای خود را هم در ذیل آن می گذارد .

در تبریز اگر آنچنان دیوانخانه کذاشته بشود نه جناب ناظم العلاء ریاست آن را می نمایند و نه ناظم البحار و حاجی شیخ جعفر اعضای آن می شوند . اعضای این قسم دیوانخانه از آنکوه اعظم نمیتواند بشود . هر کسی اطلاع از وضع کار دارد می داند که این حرف بی اصل است .

نیز اکنجی می نویسد .

در شب عاشورا در قصبه سالیان حریقی اتفاق افتاده و زیارت اتریشی باب دکان سوخته است بقدر چهل هزار منات ضرر و خسارت بصاحبان دکانها رسیده . و سبب شدت آتش هم دو باب دکان نفت فروشی بوده است که در آنجا بوده و بجهت آنها سی باب دکان در عرض دوساعت بکلی سوخته است .

(از قفقازیه می نویسد)

قرار داد اضافه را که در این اوقات بحکم اعلیحضرت ایدماتوری در قفقازیه برای اهل کسبه و اصناف و اهل حرفت کذاشته شده است بموجب کازتها و اعلان نامهها بمهر مردم اطلاع داده اند ولی نامدی بعد از اعلان مذکور اهالی قفقازیه شهادتنامه و بلیت و تذکره نگرفته بوده است . و چون در اول کار یکدفعه مردم سخت گرفتار ناروا و مشگل بوده دوماه دیگر مهلت داده و قرار شده است در اول ماه مارت هر کس شهادتنامه و بلیت خودشان را بکشد و اگر نگرفته باشد علاوه بر اینکه دکان آنها بسته خواهد شد و از دادوستد ممنوع خواهد گردید . موافق قانونی که دارند از آنها جریمه گرفته شود . و ازین قرار حکم مذکور را حالا باید اجرا کرده باشند . لکن تفصیل کار تا خبر دوم نرسد معلوم نخواهد گردید .

بورسه		غلطه ۲۲ مارت رومی	
اسهام عمومی	۱۷	۱۵	۱۵
استقراض	۱۸۶۳	۱۰۴	۱۰۴
	۱۸۶۵	۱۰۴	۱۰۴
	۱۸۶۹	۰۹۲	۰۹۲
	۱۸۷۲	۰۲۹	۰۲۹
	۱۸۷۳	۰۸۹	۰۸۹
فرائق			
فرائق	۴۷	۰۵	۰۵
سندرات راه آهن روم ابلی			
لیرای عثمانی	۰۳	۰۰	۰۰
سوسپته چنزال	۰۳	۰۰	۰۰
شرکت عثمانیه	۰۳	۰۰	۰۰
اعتبار عمومی	۰۳	۰۵	۰۵
تراموای	۱	۰۵	۰۵
کیبال			
لندن ۳ ماهه بهر لیرای انگلیس	۱۱۱	۷۵	۷۵
پاریس	۲۲ ساتنیم	۷۵	۷۵
فیثات مسکوکات لیرای عثمانی			
القرار صدغروش			
لیرای انگلیس	۱۱۱	۲۸	۲۸
لیرای فرانسه	۰۸۸	۲۰	۲۰
امپریال	۸۹	۲۵	۲۵
کرمیجه	۵۱	۲۵	۲۵
روبل (منات) نقره	۰۰	۰۰	۰۰
منات کاغذی	۰۰	۰۰	۰۰
مجیدیه	۱۰۲	۲۸	۲۸
بشاک	۱۰۶	۲۵	۲۵
متالک	۱۰۶	۳۵	۳۵
پول سیاه	۱۴۰	۰۰	۰۰

طاهر

اعلانات

کتاب مستطاب

(میزان الموازين فی امر الدین)

که در چند سال پیش از جانب یکی از مأمورین سفارت سنیة ایران . در خصوص محاکمه ادیان مختلفه ورد برساله میزان الحاق نام پروتستانی تألیف . و در مطبعه عامه طبع شده است . در مغازه کتاب فروشی . در تحت مسافرخانه عسکری در یک مجیدیه سفید فروش میشود .

اعلانات مخصوصه اداره اختر

محل فروش اختر

دکان جلیل اغا کتاب فروش در جنبی طاش .
دکان حاجی حسن اغا کتاب فروش در باغچه قیوسی .
دکان تنباکوفروش در اقصای نزدیک بشل طولوبه .
مغازه کتاب فروشی بزرگ در مسافرخانه عسکر .

در اداره خانه (اختر) هر قسم اوراق و نوشتجات که فارسی و عربی و آلمانی و فرانسه و انگلیس و روسی و ایتالیایی و اسپانیولی باشد بتری و ازتری بزیانهای مذکوره ترجمه میشود . و اگر کسی طالب باشد بزیانهای مذکوره بعضی نوشتجات بنویسند در اداره خانه نویسنده آنها موجود است .

(هر کونه کتب و رسائل و اوراق) چه بلیتوغراف و چه به بنوغراف یعنی باسمه و چاپی و سبکی و حروفی در مطبعه (اختر) در کمال خوبی و امتیاز طبع و بقیمت و بهای مناسب و بطور مطلوب و موافق سلیقه تمام کرده میشود و همچنین هر کونه اوراق و اسناد برنگهای مختلف و خطوط متنوعه و نیز رسمهای کراویر و قریون و کارت و زیرت فارسی و ترکی و فرانسوی و فانتیجارت و هر نوع اوراق رسمیه که از جانب ادارههای رسمی و دولتی امر و سپارش داده شود در نهایت امتیاز و خوبی طبع شده و باعث خشنودی خواهشندان سارهای مذکور از هر جهتی خواهد گردید . و سگهای لیطوغراف همه جور بزرگ و کوچک بقیمت مناسب جهت فروش در اداره طبعه موجود است .

کتاب گلستان

افصح الشعر شیخ سعدی شیرازی رحمه الله علیه رحمه واسمه بخط نستعلیق از قلم عالیجناب میرزا اغا صاحب قلم که از مشاهیر خوشنویسان ایران است در کمال نفاست و خوبی باسمه شده در مغازه کتاب فروشی در زیر مسافرخانه عسکره بایزد . و در دکانهای جلیل اغا در جنبی طاش و حسن اغا در باغچه قیوسی جلدی از قرار نیست فروش رایج فروش میشود .

مطبعه و اداره خانه در

مکتوبی به برای درج

مکتوبی که اجرت

این کازت از

تربیت از

هر ملتی را يك آداب و اخلاق

آداب و اخلاق که در میان

آقوم خلفا عن سلف

و اطوار خودشان را از

تقیات خودشانرا نیز از

کاهی بسبب وقوع انقلاب

برای ملل و قومهای می شود

و این انقلابات و حوادث

و مینسوزاند از خارج

حق اقوام و ملل اتفاق

است در بدایت کار آنها

و اخلاق آنها را هم تغییر

هر پریشانی يك جمعیت

در عقب خواهد داشت

اقتضای وضع جمعیتها

مقصود از اخلاق و آداب

عموم اهل ملت و مملکت